

Comisia Europeană – Document informativ

Întrebări și răspunsuri privind noile reguli de transparență fiscală pentru intermediari

Bruxelles, 21 iunie 2017

Întrebări și răspunsuri privind noile reguli de transparență fiscală pentru intermediari

[Actualizat la 13.03.2018, ora 12.10]

De ce avem nevoie de noi cerințe de transparență pentru intermediari?

Noile reguli publicate astăzi fac parte din agenda ambițioasă a Comisiei Juncker pentru tratarea abuzurilor fiscale și asigurarea unei impozitări mai corecte în UE. UE a luat deja măsuri fără precedent în ceea ce privește creșterea transparenței fiscale și eliminarea artificiiilor care conduc la evaziuni fiscale la scară largă. Mulțumită măsurilor cu caracter obligatoriu și transparenței sporite, este mult mai dificil acum pentru companiile mari să se sustragă de la plată cotei corecte de impozit. De asemenea, Comisia a implementat o strategie care să trateze situația țărilor din afara UE care refuză să respecte regulile în ceea ce privește impozitele și a publicat recent o listă neagră de paradisuri fiscale comună la nivelul UE.

Măsurile cu caracter obligatoriu înseamnă că UE atacă acum și rolul central jucat de intermediari în evitarea obligațiilor fiscale și evaziunile fiscale de la nivel internațional, rol expus, de exemplu, în „Panama Papers” și „Paradise Papers”. Majoritatea serviciilor furnizate de intermediari, cum ar fi consultanții fiscali, contabilii, instituțiile financiare sau firmele de avocatură sunt legitime. Totuși, anumiți intermediari concep, promovează și comercializează activ scheme cu scopul specific de a-și ajuta clienții să eludeze impozitarea.

Comisia a **subliniat necesitatea urgentă** a creșterii transparenței și răspunderii în acest domeniu în iulie 2016 și a confirmat că va propune reguli la nivelul UE. Consiliul și Parlamentul European au făcut, de asemenea, un apel pentru măsuri la nivelul UE împotriva celor care permit sau promovează planificarea fiscală agresivă. Unele state membre (UK, Irlanda și Portugalia) au deja dispoziții de raportare obligatorii pentru intermediari, iar aceste reguli s-au dovedit deja foarte eficiente în eliminarea abuzurilor fiscale de la nivel național. În plus, proiectul BEPS al OCDE a recomandat introducerea, la nivelul fiecărei țări, a unor dispoziții obligatorii de prezentare a informațiilor pentru schemele de planificare fiscală agresivă. Măsurile aprobate astăzi vor asigura existența aceluiași nivel de supraveghere a activităților planificatorilor fiscali în fiecare stat membru, precum și cooperarea acestora în ceea ce privește prevenirea schemelor de planificare fiscală agresivă.

Ce face Comisia pentru combaterea evaziunii și evitării obligațiilor fiscale în Uniunea Europeană?

Comisia urmărește o agendă ambițioasă pentru a consolida mijloacele de apărare ale UE împotriva evaziunii și evitării obligațiilor fiscale, înregistrând deja o serie de realizări semnificative.

Această agendă se bazează pe trei piloni principali:

Transparență fiscală:

Au fost făcute progrese majore în ceea ce privește creșterea deschiderii și cooperării între statele membre pe probleme fiscale. Statele membre au convenit să facă schimburi automate de informații în ceea ce privește **deciziile fiscale** (din iulie 2017) și **rapoartele defalcate pe țări** ale companiilor multinaționale (din iunie 2018). De asemenea, au convenit noi reguli care vor da autorităților fiscale **acces la informații pentru combaterea spălării banilor**, o idee propusă în urma scandalului „Panama Papers”. De asemenea, Comisia a propus o **raportare publică defalcată pe țări** pentru companiile multinaționale în aprilie 2016, pentru a furniza cetățenilor o supraveghere mai atentă a practicilor fiscale ale companiilor. În prezent, această propunere este negociată între Consiliu și Parlament.

Impozitare corectă și eficientă:

Un obiectiv principal de pe agenda UE în domeniul impozitării corporative este de a se asigura că toate companiile plătesc impozite acolo unde își obțin profiturile. Acest obiectiv necesită măsuri robuste și coordonate pentru a bloca evitarea obligațiilor fiscale la nivel transfrontalier. În ianuarie 2016, Comisia a propus o **Directivă împotriva evitării obligațiilor fiscale (ATAD)**, stabilind măsuri cu caracter juridic obligatoriu împotriva abuzurilor la nivelul întregii UE. Statele membre au adoptat această nouă legislație ambițioasă în 6 luni, ea urmând să intre în vigoare în 2019. Aceste măsuri au fost completate de **măsuri pentru eliminarea artificilor fiscale („tratamentul neuniform al elementelor hibride”)** în raport cu țările terțe (ATAD 2), pe care statele membre le-au adoptat în mai 2017. A fost, de asemenea, lansată o **analiză a regimurilor preferențiale** (regimuri favorabile brevetelor) pentru a se preveni abuzarea acestora în scopul evitării obligațiilor fiscale. În fine, împreună cu CCCTB, Comisia a propus o **reformă fiscală corporativă cuprinzătoare**, prin care se va implementa un sistem fiscal corporativ echitabil și eficient la nivelul UE.

Buna guvernare fiscală la nivel global:

În ianuarie 2016, Comisia a prezentat o **strategie externă pentru impozitarea eficace** pentru a stabili o abordare mai coerentă și eficientă față de promovarea unei bune guvernări fiscale la nivel internațional. O componentă cheie a acestei strategii este un **nou proces de listare al UE** pentru tratarea jurisdicțiilor fiscale necooperante. Prima listă a UE a fost publicată în decembrie 2017 și o serie de jurisdicții sunt acum monitorizate atent pentru a se asigura că își îndeplinesc angajamentele asumate în ceea ce privește îmbunătățirea sistemelor lor fiscale ca parte a exercițiului de listare. În

acest moment, ar trebui să fie convenite măsuri disuasive la nivel național și la nivelul UE pentru țările care se găsesc pe această listă. În sfârșit, printr-o serie de **cazuri de ajutor de stat**, Comisia a atacat avantajele fiscale selective acordate companiilor multinaționale.

Cum vor ajuta dispozițiile de raportare pentru intermediari la reducerea evitării obligațiilor fiscale?

Efectul imediat al noilor reguli va fi de a furniza statelor membre mai multe informații privind schemele de planificare fiscală concepute și promovate de intermediari, pentru a putea evalua dacă acele scheme facilitează evaziunea și evitarea obligațiilor fiscale. Măsurile convenite vor permite autorităților naționale să reacționeze mai rapid la riscurile de abuz fiscal. În plus, statele membre își vor putea canaliza mai bine auditurile sau chiar schimba legislația pentru a elimina orice artificii de care se abuzează.

Dispozițiile de raportare vor acționa, de asemenea, ca un factor de descurajare pentru cei care promovează scheme de planificare fiscală agresivă. Probabilitatea ca intermediarii să conceapă aranjamente care riscă să fie blocate este mai scăzută. Companiile riscă, de asemenea, prejudicii semnificative asupra reputației dacă se va descoperi că promovează sau utilizează scheme de planificare fiscală agresivă.

În sfârșit, statele membre trebuie să facă un schimb automat de informații primite de la intermediari cu toate celelalte state membre. Acest lucru este deosebit de important pentru schemele transfrontaliere: toate statele membre trebuie să cunoască orice aranjamente de planificare fiscală care le-ar putea afecta baza fiscală, indiferent de unde a fost concepută și comercializată schema.

Care intermediari intră sub incidența noilor reguli?

Directiva are domeniul de aplicare cel mai amplu posibil, acoperind toți intermediarii și toate tipurile de impozite directe (pe profit, corporativ, câștiguri de capital, moșteniri etc.). Orice companie sau profesionist care concepe sau promovează un aranjament¹ de planificare fiscală ce conține un element transfrontalier și oricare din caracteristicile prevăzute în Directivă va fi acoperit. Sunt incluși astfel avocații, contabilii, consultanții fiscali și financiari, băncile și consilierii.

Cum vor funcționa măsurile în practică?

Intermediarii vor trebui să raporteze orice aranjamente de planificare transfrontalieră pe care le concep sau promovează dacă acestea conțin oricare din caracteristicile² definite în Directivă (a se vedea mai jos). Ei trebuie să transmită acest raport autorităților fiscale în termen de trezeci de zile de la data în care aranjamentul

¹ N.t. În engleză „arrangements” – traducătorii CE au folosit termenul „modalități” în traducerea proiectului de Directivă, însă am considerat că acest termen nu reflectă în totalitate semnificația din engleză și nu se potrivește în toate contextele în care a fost folosit.

² N.t. În engleză „hallmarks” – traducătorii CE au folosit termenul „semne distinctive” în traducerea proiectului de Directivă, însă am considerat că acest termen nu se potrivește în toate contextele în care a fost folosit.

respectiv a fost făcut public, este gata de implementare sau după ce a fost implementat primul pas – oricare dintre acestea are loc mai întâi.

Statul membru căruia îi sunt raportate aranjamentele trebuie să împărtășească automat această informație tuturor celorlalte state membre, la fiecare trei luni, prin intermediul unei baze de date centralizate. Va exista un format standard pentru schimbul acestor informații, care va include, printre altele, detalii privind intermediarul, contribuabilul implicat (sau contribuabilii implicați) și caracteristicile schemei fiscale.

Comisia va avea acces la anumite aspecte din informațiile diseminate între statele membre, astfel încât să poată monitoriza implementarea reglementărilor. Noile cerințe de raportare vor intra în vigoare de la 1 iulie 2020, statele membre având obligația de a face schimb de informații la fiecare 3 luni. Primul schimb de informații va avea loc până la 31 octombrie 2020.

Intermediarii sau contribuabilii relevanți, după caz, vor transmite informații privind aranjamentele transfrontaliere raportabile al căror prim pas a fost implementat între data intrării sale în vigoare (adică la 20 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al UE) și data aplicării aceste Directive (1 iulie 2020). Această raportare trebuie finalizată până la 31 august 2020.

În sfârșit, statele membre trebuie să asigure introducerea unor penalizări eficiente și disuasive pentru intermediarii care nu respectă aceste dispoziții de raportare.

Ce se întâmplă dacă intermediarul are sediul într-o țară din afara UE?

Legislația UE nu poate fi extinsă pentru a acoperi intermediarii care nu au sediul în UE. Ar fi imposibil să se impună conformarea la aceste reguli sau să se sancționeze neconformarea intermediarilor care nu au o prezență suficientă în UE. Prin urmare, dacă un intermediar nu este localizat în UE sau face obiectul unui privilegiu profesional sau al unor reguli de confidențialitate (a se vedea mai jos), obligația de a raporta aranjamentul fiscal intră în sarcina contribuabilului.

Ce aranjamente fiscale trebuie raportate?

Intermediarii vor trebui să raporteze orice aranjamente transfrontaliere care conțin una sau mai multe din caracteristicile definite în Directivă. Aceste caracteristici sunt trăsături sau însușiri ale unui aranjament de planificare fiscală care ar putea facilita evitarea obligațiilor fiscale sau abuzuri fiscale. Exemplele de astfel de caracteristici includ aranjamentele care:

- implică o plată transfrontalieră către un beneficiar rezident al unei țări fără impozite sau aproape fără impozite;
- implică o jurisdicție cu o legislație neadecvată sau neaplicată corespunzător în domeniul combaterii spălării banilor;
- sunt concepute pentru a evita raportarea veniturilor conform regulilor de transparență ale UE;

- implică o corelare directă între onorariul perceput de intermediar și suma economisită de contribuabil prin evitarea obligațiilor fiscale;
- asigură revendicarea deducerilor pentru aceeași amortizare a unui activ în mai mult de o jurisdicție;
- solicită scutiri de la dubla impozitare pentru același venit sau capital în mai mult de o jurisdicție.

Intermediarii trebuie să se familiarizeze cu întregul set de caracteristici prevăzut în legislație pentru a se asigura că își îndeplinesc în întregime obligațiile de raportare.

Cum a ales Comisia caracteristicile care intră sub incidența cerinței de raportare?

Caracteristicile reflectă trăsături care sunt întâlnite în mod obișnuit în aranjamentele de planificare fiscală agresivă. Acestea sunt cât mai cuprinzătoare posibil pentru a evita orice artificii sau omisiuni care ar putea fi exploatate de cei care utilizează planificări fiscale agresive. Pentru a selecta aceste caracteristici, Comisia s-a inspirat din prevederile de prezentare a informațiilor obligatorii ale OECD (Acțiunea 12 din BEPS), legislațiile statelor membre privind prezentarea informațiilor obligatorii și alte studii și rapoarte privind schemele de planificare fiscală agresivă.

Ce sancțiuni se aplică intermediarilor care nu raportează aranjamentele?

Statele membre trebuie să asigure introducerea unor amenzi eficiente, proporționale și disuasive pentru intermediarii care nu respectă dispozițiile de raportare. Decizia cu privire la natura exactă a acestor penalizări este rămasă o competență națională și fiecare stat membru trebuie să decidă propriile sancțiuni naționale pe care să le aplice. Acestea pot include, de exemplu, amenzi sau sancțiuni administrative. În afară de sancțiunile de la nivel național, există de asemenea un risc pentru reputația intermediarilor care nu se conformează cu obligațiile de raportare. De asemenea, dispozițiile de raportare propuse vor descuraja conceperea și comercializarea schemelor de planificare fiscală agresivă, deoarece acestea ar putea fi blocate rapid de autorități.

Noile dispoziții de raportare și schimb de informații vor crea poveri noi în domeniu?

Dispozițiile de raportare au fost concepute astfel încât să se evite crearea unor poveri nejustificate în domeniu. Pentru rapoartele către autoritățile fiscale, intermediarii pot reutiliza rezumatele pe care le folosesc pentru clienți cu privire la aranjamentele de planificare fiscală. În plus, măsurile respectă regulile de la nivel național cu privire la privilegiul și secretul profesional deoarece, în aceste cazuri, obligația de a raporta nu mai intră în sarcina intermediarului, ci a contribuabilului.

Deși nu există un prag minim pentru prezentarea informațiilor, caracteristicile care impun raportarea indică, de obicei, situații cu risc ridicat, care implică aranjamente complexe. Acest tip de consultanță fiscală sofisticată nu ar fi în mod normal accesibilă ca preț pentru companiile mici sau persoanele fizice. În practică, obligația de raportare

ar afecta, în majoritatea cazurilor, contribuabilii corporativi mai mari sau persoanele fizice foarte bogate.

Statele membre care au deja reglementări de prezentare a informațiilor obligatorii, cum ar fi UK, nu au observat un impact negativ asupra acestui sector ca urmare a dispozițiilor referitoare la transparență.

Dispozițiile privind schimbul de informații vor crea poveri noi pentru autoritățile fiscale naționale?

Nu. Statele membre fac deja schimb de informații cu privire la anumite forme de venit (de exemplu, conturi financiare și TVA) prin intermediul unor sisteme bine-dezvoltate ale UE. În iulie 2017, autoritățile au început să facă schimb de informații privind deciziile fiscale și, până la finalul lunii iunie a acestui an, vor face schimb de informații fiscale referitoare la companiile multinaționale pentru prima dată. Noile dispoziții pentru intermediari vor fi integrate în acest cadru general existent. Statele membre vor folosi toate procedurile și procesele deja implementate, făcând astfel mai rapidă și mai facilă aplicarea noilor reglementări.

Dacă intermediarii declară toate angajamentele de planificare fiscală în avans, sunt necesare alte măsuri la nivelul UE referitoare la transparență și combaterea evitării obligațiilor fiscale?

Fiecare măsură nouă a UE ce vizează creșterea transparenței și contracararea abuzurilor fiscale consolidează capacitatea statelor membre de a preveni, detecta și elimina planificarea fiscală agresivă. Împreună acestea formează un sistem cuprinzător al UE împotriva evaziunii și evitării obligațiilor fiscale, care tratează principalele zone de risc și asigură plase de protecție împotriva schemelor și regimurilor dăunătoare. Această inițiativă se bazează pe acest sistem. Ea oferă statelor membre un sistem de avertizare rapidă foarte valoros, astfel încât să poată reacționa rapid împotriva schemelor fiscale abuzive. Celelalte măsuri ale UE privind transparența și combaterea abuzurilor, aprobate în ultimii câțiva ani, sunt însă la fel de importante. De exemplu, ele vor acoperi aranjamentele care nu au legătură cu intermediarii, vor asigura transparența și echitatea deciziilor fiscale, vor asigura o mai bună supraveghere a practicilor fiscale ale multinaționalelor și vor elimina principalele artificii și tratamente neuniforme exploatate de evaziioniști și de cei care evită obligațiile fiscale. Comisia revizuieste continuu măsurile de transparență și combatere a evitării obligațiilor fiscale la nivelul UE, pentru a se asigura că nu rămân lacune, și este pregătită să reacționeze rapid la orice noi riscuri sau provocări, pe măsura apariției lor.

Această Directivă se aliază acțiunilor internaționale în vederea tratării erodării bazei de impozitare și transferului profiturilor (BEPS)?

Proiectul BEPS al OCDE a recomandat tuturor țărilor introducerea unei dispoziții de prezentare a informațiilor obligatorii pentru intermediari (Acțiunea 12 BEPS). Totuși, acesta nu a prescris modul în care țările trebuie să implementeze aceste măsuri și nici nu a inclus prevederi referitoare la schimbul de informații între țări cu privire la schemele raportate.

Directiva este în întregime compatibilă cu BEPS. Aceasta are avantajul suplimentar conferit de caracterul juridic obligatoriu și de asigurarea aplicării aceluiași măsuri pentru intermediari de către toate statele membre. În plus, prevederile UE vor asigura, de asemenea, schimbul automat între statele membre de informații raportate cu privire la aranjamentele transfrontaliere.

Ce progrese au fost realizate în ceea ce privește implementarea recomandărilor din BEPS al OCDE în UE?

Proiectul privind erodarea bazei de impozitare și transferul profiturilor (BEPS) al OCDE, aprobat în octombrie 2015, prevede 15 acțiuni pentru „a echipa guvernele cu instrumentele domestice și internaționale necesare pentru a trata” erodarea bazelor lor de impozitare și transferul profiturilor în scopul evitării obligațiilor fiscale în jurisdicțiile lor. Aceste recomandări nu au caracter juridic obligatoriu – OCDE nu are autoritate legală – dar toate țările G20 și-au asumat un angajament politic față de proiectul BEPS și i-au sprijinit rezultatele, la fel ca toate cele 28 de state membre UE.

Deși proiectul BEPS al OCDE a generat un cadru general bun pentru reforma fiscală corporativă la nivel internațional, UE trebuie să-l adapteze pentru a corespunde Pieței Unice, astfel încât să permită tuturor țărilor UE să își protejeze bazele de impozitare. Abordarea Comisiei a fost de a integra măsuri cheie ale BEPS în acte normative obligatorii ale UE, astfel încât acestea să fie implementat rapid și fără dificultăți la nivelul întregii UE, fără a lăsa loc pentru interpretări diferite ale acestor standarde. UE a încercat să conducă prin puterea exemplului, utilizând standardele BEPS ca bază pentru a crea un cadru legal solid pentru statele membre.

Ce amploare au evaziunea și evitarea obligațiilor fiscale în UE?

Evaziunea și evitarea obligațiilor fiscale sunt extrem de dificil de cuantificat, având în vedere natura lor și lipsa datelor de la nivel național. Un [studiu recent](#) al Parlamentului European a estimat că evitarea obligațiilor fiscale costă bugetele publice între 50-70 de miliarde de euro anual, în timp ce [un alt studiu](#) a estimat că o evaziune sau evitare în valoare totală de 173 de miliarde de euro doar prin schemele din „Panama Papers”.